

Beszámoló a Codex Alimentarius Főbizottság 19. Rómában megtartott üléséről

A FAO/WHO Codex Alimentarius Főbizottság 19. Rómában megtartott ülésén 77 ország küldöttsége vett részt az 1991. július 1. és 10. közötti időszakban. Az ülés terjedelmét a 47 napirend és az egyes pontokhoz kapcsolódó, sokszor igen hosszas vita indokolta.

26. napirendi pontként szerepelt a Codex Alimentarius Analitikai és Mintavételi Módszerek Bizottságának beszámolója, melyet Dr. Biacs Péter, a Bizottság elnöke tartott meg. Beszámolójában többek között elmondta, hogy az 1991. április 8-12. között Budapesten tartott 17. ülésen

- előrelépést sikerült elérni az általános mintavételi terv kidolgozása és a javasolt rugalmas alkalmazás terén,
- több, mint 30 élelmiszeranalitikai módszert fogadtak el I., II., illetve III. típusú módszerként,
- javasolták az un. "Egyszerű módszerek" besorolási követelményrendszerének kidolgozását, ami által csökkenthető a drága műszerek és vegyszerek használata,
- foglalkoztak a tömegellenőrzés egyes kérdéseivel, valamint
- javaslatokat fogadtak el néhány egyedi, főként értelmezési kérdéssel összefüggésben.

Dr. Biacs Péter tájékoztatást adott a Bizottság következő feladatairól is, melyek közül kiemelte a Codex irányelvek tervezett kidolgozását laboratóriumi minőségbiztosító rendszerek kialakításához és a helyes laboratóriumi gyakorlat (GLP) tanúsításához, valamint újabb analitikai és mintavételi módszerek jóváhagyásán túlmenően a fémszennyeződések meghatározására elfogadott eljárások áttekintését.

A hozzászólások közül említést érdemelnek a mexikói delegáció igen elismerő szavai, melyekkel elsősorban az egyszerű módszerek kidolgozása és elfogadása iránti törekvést, valamint a laboratóriumok helyes gyakorlatának tanúsítását üdvözltek. A FAO képviselője, Dr. Allen Randell a Bizottság által Budapesten elfogadott igen nagy számú módszert emelte ki, utalt a Codex módszerek készülő jegyzékére, gyűjteményére és javasolta a jelentés elfogadását a Főbizottság által.

Az ülést levezető elnök elismerését és köszönetét fejezte ki a Bizottság Budapesten végzett munkájáért. Egyúttal felkérte a magyar küldöttséget, hogy Magyarország vállalja továbbra is e fontos, horizontális munkát végző Codex Bizottság házigazdájának feladatkörét. Így továbbra is Magyarország lesz az egyetlen volt szocialista ország, amely egy Codex Bizottságot nemzetközi szinten működtet.

A többi napirendi ponthoz - a teljesség igénye nélkül - a következő főbb eredmények és fontosabb megállapítások fűződnek:

- A Regionális Bizottságok (Afrika, Ázsia, Európa, LatinAmerika és Karibi térség, Észak-Amerika és Dél-Nyugat Óceánia) a jövőben kizárólag világszabványokat fognak készíteni. A Regionális Bizottságok közötti együttműködésre így még nagyobb szükség lesz.

- A peszticid- és az állatgyógyászati szermaradványok vizsgálati módszereinek körvizsgálata gyakran mutat nagy különbségeket, ami nehézségeket okoz a megbízható meghatározásban és a határértékek rögzítésében. Ezért módszertani kutatásra és fejlesztésre van szükség.
- Hormonok alkalmazását az állattenyésztésben és gyógyászatban a fogyasztók és érdekképviseletük nem tartja kívánatosnak még ellenőrzött körülménynek között sem. Egységes álláspontot azonban a betiltás vagy részleges betiltás vonatkozásában - elsősorban Ausztrália, Kanada és USA véleménye miatt - nem sikerült kialakítani.
- Nagy vitát váltott ki a Chloramphenicol jövőbeni alkalmazása az állatgyógyászatban. További vizsgálati eredmények alapján a végleges döntést 2 évvel elnapolták. Ezt a javaslatot képviselte a magyar küldöttség is.
- Több elvi kérdést vetett fel az Élelmiszer-cimkézés Bizottság beszámolója is. Az allergiát kiváltó anyagok feltüntetéséről Norvégia és Svédország egy munkadokumentum kidolgozására kapott megbízást. A "természetes" jelölés feltüntetése fogalom-tisztázást igényel, ezért a vonatkozó irányelv csak a III. lépcsőt érte el. Nem sikerült döntenie az év, hónap, nap jelölési sorrendben és az élelmiszerben lévő besugárzott alkotórész feltüntetésében sem.
- Az élelmiszeradalékok vonatkozásában sok más felvetés mellett elsődleges jelentőséggel bír az un. GMP (Jó Gyártási Gyakorlat) Codexének pontosítása és gondozása, valamint az adalékanyagok tisztaságának, illetve toxicitásának nemzetközi vizsgálata. A Codex Alimentarius Analitikai és Mintavételi Bizottságával közösen kialakított - a Hg, Pb és Cd meghatározására irányuló - mintavételi programot elfogadták.
- Az Élelmiszerhygiéniai Bizottság átvette az ISO vonatkozó mintvételi tervét, hangsúlyozta a vizuális vizsgálatok fontosságát és a HACCP rendszer fokozott alkalmazásának szükségességét. A jövőbeni feladatokat egy elvi anyagban kívánják összefoglalni és a végrehajtás ütemtervét rögzíteni.
- Rendkívül sokféle felvetést terjesztett elő a Codex Alimentarius Táplálkozási és Speciális Diétás Élelmiszerek Bizottsága. A vitaminokkal és ásványi sókkal való visszaélések megakadályozása céljából irányelv kidolgozására kapott a Bizottság megbízást. A jódozott konyhasó minőségi követelményeit a sószabvány mellékleteként adják ki a közeljövőben.
- A termékbizottságok (Gyümölcs- és zöldséglevék; Trópusi friss gyümölcsök és zöldségek; Hal és haltermékek) egyes termékszabványok (pl. vegyes gyümölcslevék) elfogadtatásán kívül általános problémaként a korrekt megjelölést és az érzékszervi tulajdonságok pontos meghatározásának, leírásának szükségességét vetették fel.

A szakmai programon kívül a Codex Alimentarius Főtanácsa új elnököt és több menetben alelnököket választott a következő eredménnyel:

Elnök: Dr. F.G. Winarno, Indonézia

Alelnökök: Dr. L. Crawford, USA

Dr. Pakdee Pothisiri, Thaiföld

Dr. J. Race, Norvégia

A magyar delegációt Dr. Sütő Kálmán, a FAO/WHO Codex Alimentarius MNB elnöke vezette és tagja volt még Dr. Biacs Péterén kívül Oláh István és Dr. Molnár Pál.

Molnár Pál